

Іншою формою залучення приватного інвестора до фінансування підприємств соціально-економічної інфраструктури міста є організація лізингових відносин. Економічна ефективність застосування лізингу у цій сфері обумовлюється високим зношенням основних фондів і необхідністю їх термінового оновлення. Однак, як показує певний досвід, важливою умовою успішної практичної реалізації цього напрямку є попередня фінансова санація підприємств, скорочення поточних витрат, мобілізація інших джерел надходжень і забезпечення достатнього рівня прибутковості.

УДК 330.101

Т. В. Гуровська, аспірантка,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ЗЛИТТЯ ТА ПОГЛИНАННЯ ПІДПРИЄМСТВ У ПРОЦЕСІ РОЗВИТКУ КОРПОРАТИВНОГО СЕКТОРА В УКРАЇНІ

Аналізуються тенденції недружнього злиття і поглинання підприємств у процесі корпоратизації економіки України на сучасному етапі та пропонуються деякі заходи їх усунення.

The tendencies of hostile merger and takeover of the enterprises in the process of corporatization economy of Ukraine on the modern stage are analyzed and some measures of their removals are offered.

Корпоративний сектор — одна з найважливіших складових інституційної структури економіки, без ефективного функціонування якої неможливо собі уявити подальший розвиток ринкових відносин в Україні. Великі корпорації та їх об'єднання забезпечують технологічний прогрес, економічне зростання і соціальну захищеність громадян у розвинених країнах; особливо вагомі їх позиції в наукомістких, інформаційних і природоексплуатуючих галузях економіки. Економічне зростання в нашій країні безпосередньо залежить від стану корпоративного сектора в цілому і діяльності його суб'єктів, оскільки він здатний залучати інвестиційні ресурси, необхідні для удосконалення структури виробництва й економіки. Корпоратизація дозволяє українській економіці сформувати життєздатні утворення, спроможні забезпечити розвиток усіх форм капіталу і відповідних форм господарювання з метою зростання ефективності всього реального сектора.

Проте сьогодні в процесі розвитку корпоративного сектора нарастають тенденції недружнього поглинання та насильницького злиття підприємств («рейдерство»), що веде до незаконного перерозподілу власності (як правило, на користь кримінальних структур) та корпоративних прав з метою отримання політичної чи економічної ренти суб'єктами економічної влади (зокрема, кланово-корпоративними структурами, фінансово-олігархічними групами).

Унікальність історичної генези великого корпоративного капіталу в пострадянських країнах, який формувався не за рахунок продуктивного нагромадження ресурсів і створення великих промислових підприємств, а шляхом приватизації, в результаті якої відбулося переоформлення прав власності на раніше створені та функціонуючі промислові активи, істотно деформувала класичну модель підприємницьких мотивацій великого бізнесу, а відповідно, і класичних механізмів корпоративного управління.

Протиправний бізнес прагне придбати контрольний пакет акцій різних підприємств та організацій, створювати власні «виробництва» (банківські та різні посередницькі організації), укорінюватися до зовнішньоекономічних структур і, таким чином, виходити на формування міжнародних організацій. Сьогодні відбувається безпрецедентний перерозподіл власності — захоплюються як окремі заводи, так і величезні холдинги, які контролюють цілі галузі народного господарства. Намагання влади поставити хоч які-небудь перепони на шляху рейдерів не приносять успіху — занадто багато з'явилося в Україні людей, які отримують безпосередній зиск із рейдерських атак. Вважається, що за будь-яким рейдерським нападом стоять ті чи інші посадові особи з владних структур або депутати, які діють в інтересах певних промислово-фінансових груп.

Сприятливе середовище українському рейдерству, окрім високої корумпованості владних структур і правоохоронних органів, недосконалого законодавства, що стосується корпоративних відносин, процесів злиттів і поглинань, захисту власності, створює відсутність у країні нормально працюючого фондового ринку, непублічність більшості власників, непрозорість фінансових потоків підприємств, намагання приховати прибутки за допомогою виплати зарплат у конвертах і ручного розподілу дивідендів.

Подолання рейдерства в Україні, яке набрало широких масштабів і супроводжується сукупністю негативних наслідків для національної економіки та стає реальною загрозою економічній безпеці держави, вимагає прискорення розробки заходів щодо

вдосконалення чинного корпоративного законодавства, прийняття закону про акціонерні товариства, який би врегулював корпоративні конфлікти, ліквідації практики корупційних зловживань і реформування вітчизняної судової системи.

УДК 65.012.23

А. І. Дмитренко, канд. екон. наук,
доц. кафедри економіки підприємств,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ОЦІНКА САНАЦІЙНОЇ СПРОМОЖНОСТІ КРИЗОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

У статті представлено методичний підхід до оцінки санаційної спроможності кризового підприємства. Запропоновано нове трактування сутності, уточнено основні чинники та критерії санаційної спроможності суб'єкта господарювання.

A methodical approach to estimation of enterprise's capability to prevent its bankruptcy is presented. A new definition of the concept's essence is suggested; its basic factors and criteria are specified.

Усунення з ринку неспроможних суб'єктів господарювання є обов'язковою передумовою ефективного функціонування ринкового механізму. Однак надзвичайно важливою функцією інституту банкрутства є також і забезпечення умов для відродження бізнесу у випадку економічної доцільності, бажання власників або інвесторів підприємства. Такі можливості надаються боржнику процедурами досудової та судової санації, мирової угоди, шляхом введення мораторію на задоволення вимог кредиторів, а також через державну підтримку проблемних підприємств у пріоритетних галузях або регіонах країни. У зв'язку з цим особливої актуальності набуває проблема ідентифікації санаційної спроможності кризового суб'єкта, як визначальної стадії подальших дій зацікавлених осіб.

В результаті критичного аналізу найновіших наукових публікацій вітчизняних дослідників [1—6] констатовано необхідність уточнення сутності терміну «санаційна спроможність підприємства», розширення і уточнення її базових чинників та економічних критеріїв. Санаційна спроможність — це наявність у підприємства, що перебуває на кризовому етапі свого розвитку, ресурсних та правових можливостей для погодження та наступної успішної реалізації плану свого фінансового оздоровлення.